

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม

Creative Leadership Affecting Happy Organization in Schools

under the Secondary Education Service Area Office Nakhon Phanom

ณัฐกานต์ ธรรมคำ¹ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์² และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม³

Natthakarn Thammakham¹, Sumalee Sriputtarin² and Jaruwat Kheawnamchum³

สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม^{1,2,3}

Educational Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Phanom University^{1,2,3}

Corresponding Author, E-mail: 676150110051@npu.ac.th¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน 2) ศึกษาและเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน และ 4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู จำนวน 255 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .36-.83 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91 2) แบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .36-.86 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test แบบ Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกใน ระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ร่วมส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนมมี 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น และด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 54

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, องค์กรแห่งความสุข

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) examine and compare creative leadership classified by status and school size, 2) examine and compare happy organization in schools classified by status and school size, 3) study the relationship between creative leadership and happy organization in schools, and 4) study the predictive power of creative leadership on happy organization in schools under the Secondary Education Service Area Office Nakhon Phanom. There were 255 samples including school administrators and teachers. The sample size was determined using percentage criteria and they were selected by Stratified Random Sampling. The instruments used were 2 aspects of five-rating scale questionnaires 1) a questionnaire on creative leadership behavior with the Index of Item Congruence (IC) between .80 to 1.00, the discrimination between .36 to .83, and the reliability of .91 and 2) a questionnaire on a happy organization behavior with the Index of Item Congruence (IC) between .80 to 1.00, the discrimination between .36 to .86, and the reliability of .90. The statistics employed were percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent Samples), One-way analysis of variance, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression stepwise analysis.

The results showed that 1) the overall creative leadership of school administrators was at a high level. In comparison, the overall creative leadership of school administrators classified by school status revealed no difference, while the comparison classified by school size revealed significant differences, with statistical significance at the .01 2) The overall happy organization in schools were at a high level. In comparison, the overall happy organization in schools classified by status and school size revealed significant differences, with statistical significance at the .01 3) The creative leadership was positively correlated with happy organization at a relatively high level, with statistical significance at the .01 level. And 4) There were three variables of creative leadership of school administrators affecting happy organization in schools under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom: imagination, organizational flexibility, and vision. The aspects mentioned could predicted at 54 percent.

Keywords: Leadership, Creative Leadership, Happy Organization

บทนำ

ความสุขในการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อสภาพร่างกายและจิตใจ ซึ่งผู้บริหารองค์กรควรมีภาวะผู้นำแบบใดที่จะทำให้คนในองค์กรมีความต้องการที่จะมาทำงาน รักองค์กร มีความผูกพันกับองค์กรและเป็นเสมือนครอบครัว (สคช, 2565) ในขณะเดียวกันองค์กรการศึกษาหรือโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นคุณลักษณะเฉพาะในการมองเห็นโอกาสท่ามกลางปัญหา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล กล้าคิด กล้าทำสิ่งใหม่ และสามารถดึงศักยภาพของบุคลากรออกมาได้อย่างเต็มที่ (กมลทิพย์ ใจเที่ยง, 2562) ซึ่งภาวะผู้นำนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน เพราะการพัฒนาครูเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งของโรงเรียนในด้านการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ถ้าสามารถสร้างแรงบันดาลใจแก่คณะครู สร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและยั่งยืนระหว่างโรงเรียนกับครูได้ จึงกล่าวได้ว่าหากครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับโรงเรียน ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น คือ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และภาพลักษณ์ความเข้มแข็งของโรงเรียน

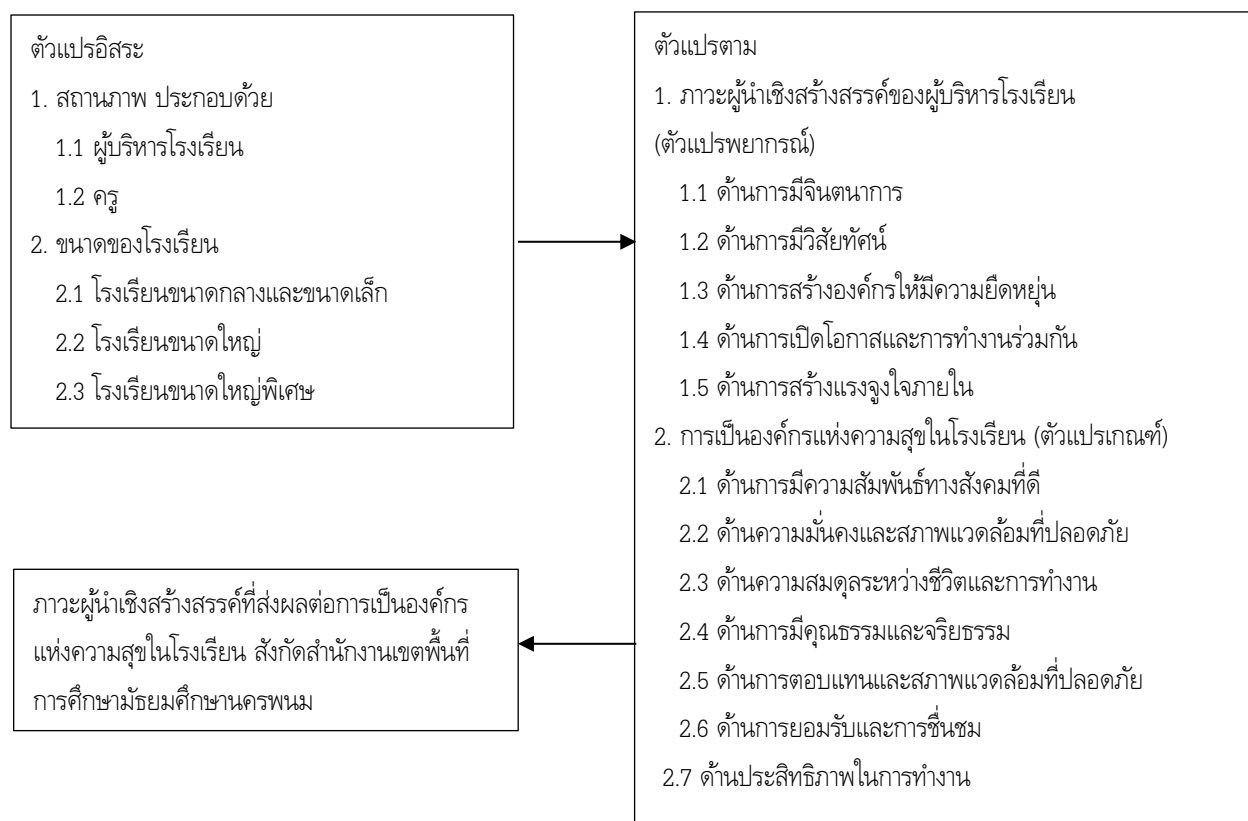
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาตามแนวคิดโรงเรียนคุณภาพ 3 วิ สู่ปัญญาภูมิทัศน์ชีวิตมีสุข ตามรอย นวัตกรรม ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาองค์กรแห่งความสุข แต่การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังคงประสบกับข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความไม่ชัดเจนในรูปแบบการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ความแตกต่างด้านบทบาทหรือโครงสร้างโรงเรียน การขาดภาวะผู้นำที่สามารถจุดประกายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ (สพม.นครพนม, 2568) ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยแยกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ทำให้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนให้มีความถูกต้อง ชัดเจน มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงบริหารจัดการโรงเรียนได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์สำหรับการสร้างความสมดุลระหว่างการมุ่งเน้นผลงาน และความสุขของครูในโรงเรียนควบคู่ไปด้วยกัน โดยเชื่อว่าถ้าครูทำงานอย่างมีความสุขจะทำให้มีความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครู ทั้งนี้ผลการวิจัยจะนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการวางแผนการบริหารโรงเรียน เพื่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน และสามารถนำมากำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครพนม แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครพนม แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครพนม แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครพนม แตกต่างกัน
5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครพนม
6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อย่างน้อย 1 ด้าน สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครพนมได้

ขอบเขตการวิจัย**ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

1. **ประชากร** คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา นครพนม ปีการศึกษา 2568 จำนวนประชากร 1,695 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 122 คน และครู จำนวน 1,573 คน

2. การกำหนดขนาดและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) เลือกใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 คน จากผู้บริหารโรงเรียนและครู จำนวน 1,695 คน แยกตามสถานภาพได้ดังนี้
1) ผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่ใช้เกณฑ์ร้อยละ 90 และผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนใหญ่พิเศษใช้เกณฑ์ร้อยละ 90 2) ครูโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ใช้เกณฑ์ร้อยละ 10 ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ใช้เกณฑ์ร้อยละ 15 และครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ใช้เกณฑ์ร้อยละ 10

2.2 การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีขั้นตอนของการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง 39 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่ 6 แห่ง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 6 แห่ง

ขั้นที่ 2 จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในขั้นที่ 1 นำไปจำแนกตามสถานภาพ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูตามขนาดโรงเรียน ตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ดังนี้

1. จับสลากชื่อโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง นับผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 1 คน จำนวน 20 แห่ง นับผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 3 คน จำนวน 7 แห่ง นับผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 2 คน จำนวน 8 แห่ง และนับผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 1 คน จำนวน 4 แห่ง ได้ผู้บริหารโรงเรียน 39 คน และครู 61 คน รวม 100 คน

2. จับสลากชื่อโรงเรียนขนาดใหญ่ นับผู้บริหารโรงเรียน 3 คน และครู 3 คน จำนวน 2 แห่ง นับผู้บริหารโรงเรียน 4 คน และครู 15 คน จำนวน 3 แห่ง และนับผู้บริหารโรงเรียน 3 คน และครู 2 คน จำนวน 1 แห่ง ได้ผู้บริหารโรงเรียน 21 คน และครู 53 คน รวม 74 คน

3. จับสลากชื่อโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ นับผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 13 คน จำนวน 4 แห่ง นับผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 3 คน จำนวน 1 แห่ง และนับผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 6 คน จำนวน 1 แห่ง ได้ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 20 คน และครู 61 คน รวม 81 คน

ดังนั้น จึงได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 80 คน และครู 175 คน รวมทั้งสิ้น 255 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

สถานภาพ ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู	รวม	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู	รวม
1. โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง	39	77	608	685	39	61	100
2. โรงเรียนขนาดใหญ่	6	23	354	377	21	53	74
3. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	6	22	611	633	20	61	81
รวม	51	122	1,573	1,695	80	175	255

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) สถานภาพ 2) ขนาดของโรงเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 2) การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน
3. ตัวแปรพยากรณ์ คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
4. ตัวแปรเกณฑ์ คือ การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ
3. นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตามวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .80-1.0

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนจำนวนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา นครพนม เป็นกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก มีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้กลุ่มทดลองใช้เครื่องมือ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง จำนวน 8 คน ผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 9 คน และผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนใหญ่พิเศษ จำนวน 8 คน 2) ครูโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง จำนวน 9 คน ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 8 คน และครูโรงเรียนใหญ่พิเศษ จำนวน 8 คน ดังนั้น จึงได้กลุ่มทดลองใช้เครื่องมือ ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 25 คน และครู 25 คน รวม 50 คน
2. นำผลการทดลองใช้ (Try Out) มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายตามวิธีการของเพียร์สัน มีค่าตั้งแต่ .23 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้ง 2 ฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค มีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ซึ่งวิเคราะห์แบบสอบถามได้ ดังนี้ 1) แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .36-.83 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 2) แบบสอบถามการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด จำนวน 35 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .36-.86 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90
3. แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นสูงกว่า .70 ซึ่งถือได้ว่ามีความเชื่อมั่นสูง ผู้วิจัยจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตนครพนมเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ไปที่โรงเรียนที่ได้จำนวนผู้บริหารและครูจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ทั้งหมด 51 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 255 ฉบับ

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บด้วยตนเอง พร้อมทั้งสำรวจความสมบูรณ์ครบถ้วนของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 255 ฉบับ ได้คืน 255 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test แบบ Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นการสำรวจรายการ (Check List) โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตนครพนม โดยภาพรวมด้วยการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ 1) จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent Samples) 2) จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ตอนที่ 3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตนครพนม โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ 1) จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent Samples) 2) จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตนครพนม โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ตอนที่ 5 วิเคราะห์หาอำนาจการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตนครพนม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 255 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 ครู จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 68.60 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า เป็นผู้บริหารและครูจากโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20 ผู้บริหารและครูจากโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 และผู้บริหารและครูจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
ผู้บริหารโรงเรียน	80	31.40
ครู	175	68.60
รวม	255	100
2. ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็กและขนาดกลาง	100	39.20
ขนาดใหญ่	74	29.00
ขนาดใหญ่พิเศษ	81	31.80
รวม	255	100

2. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านการเปิดโอกาสและการทำงานร่วมกัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีจินตนาการ	4.10	.45	มาก
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.21	.43	มาก
3. ด้านการสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น	4.06	.44	มาก
4. ด้านการเปิดโอกาสและการทำงานร่วมกัน	3.95	.39	มาก
5. ด้านการสร้างแรงจูงใจภายใน	4.01	.38	มาก
รวม	4.06	.31	มาก

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครพนม โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	สถานภาพ				t	Sig
	ผู้บริหารโรงเรียน		ครู			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีจินตนาการ	4.12	.54	4.04	.41	1.19	.24
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.28	.42	4.18	.43	1.76	.08
3. ด้านการสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น	4.05	.52	3.97	.40	1.32	.19
4. ด้านการเปิดโอกาสและการทำงานร่วมกัน	4.00	.47	3.92	.35	1.35	.18
5. ด้านการสร้างแรงจูงใจภายใน	4.06	.41	3.99	.38	1.31	.20
รวม	4.11	.37	4.04	.28	1.50	.14

4. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์และด้านการสร้างแรงจูงใจภายใน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่นและด้านการเปิดโอกาสและการทำงานร่วมกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการมีจินตนาการ ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการมีจินตนาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.21	2	.61	3.01	.06
	ภายในกลุ่ม	50.81	252	.20		
	รวม	52.03	254			
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	1.93	2	.97	5.38**	.01
	ภายในกลุ่ม	45.24	252	.187		
	รวม	47.19	254			
3. ด้านการสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น	ระหว่างกลุ่ม	1.41	2	.70	3.60*	.03
	ภายในกลุ่ม	49.22	252	.20		
	รวม	50.63	254			
4. ด้านการเปิดโอกาสและการทำงานร่วมกัน	ระหว่างกลุ่ม	1.18	2	.59	3.97*	.02
	ภายในกลุ่ม	37.57	252	.15		
	รวม	38.75	254			

(ต่อ)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
5. ด้านการสร้างแรงจูงใจภายใน	ระหว่างกลุ่ม	1.52	2	.76	5.22**	.01
	ภายในกลุ่ม	36.68	252	.15		
	รวม	38.20	254			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.30	2	.65	7.04**	.00
	ภายในกลุ่ม	23.31	252	.09		
	รวม	24.61	254			

5. การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีนครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี	4.14	.51	มาก
2. ด้านความมั่นคงและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย	4.07	.44	มาก
3. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน	3.95	.47	มาก
4. ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม	4.26	.46	มาก
5. ด้านการตอบสนองและสวัสดิการที่เหมาะสม	4.13	.41	มาก
6. ด้านการยอมรับและการชื่นชม	4.04	.42	มาก
7. ด้านประสิทธิภาพในการทำงาน	4.19	.43	มาก
รวม	4.11	.30	มาก

6. ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันองค์กรของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน	สถานภาพ				t	Sig
	ผู้บริหารโรงเรียน		ครู			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี	4.17	.51	4.12	.40	.90	.37
2. ด้านความมั่นคงและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย	4.14	.55	4.03	.43	1.65	.10
3. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน	4.06	.58	3.89	.41	2.32*	.02
4. ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม	4.47	.41	4.16	.45	5.10**	.00
5. ด้านการตอบสนองและสวัสดิการที่เหมาะสม	4.17	.52	4.12	.36	.76	.45
6. ด้านการยอมรับและการชื่นชม	4.11	.50	4.01	.39	1.58	.19
7. ด้านประสิทธิภาพในการทำงาน	4.26	.46	4.16	.41	1.55	.12
รวม	4.20	.40	4.07	.24	2.61**	.01

7. ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม จำแนกตามขนาดโรงเรียนระหว่างขนาดเล็กและขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ โดยรวมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานและด้านการตอบสนองและสวัสดิการที่เหมาะสม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรมและด้านประสิทธิภาพในการทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	1.14	2	.57	3.09	.06
	ภายในกลุ่ม	46.67	252	.19		
	รวม	47.81	254			
2. ด้านความมั่นคงและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	.69	2	.35	1.77	.17
	ภายในกลุ่ม	49.08	252	.20		
	รวม	49.77	254			
3. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.22	2	1.11	5.08**	.01
	ภายในกลุ่ม	54.96	252	.22		
	รวม	57.18	254			

(ต่อ)

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
4. ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.49	2	.75	3.57*	.30
	ภายในกลุ่ม	52.64	252	.21		
	รวม	54.13	254			
5. ด้านการตอบสนองและสวัสดิการที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	1.50	2	.75	4.40**	.01
	ภายในกลุ่ม	42.84	252	.17		
	รวม	44.33	254			
6. ด้านการยอมรับและการชื่นชม	ระหว่างกลุ่ม	.77	2	.39	2.12	.12
	ภายในกลุ่ม	45.96	252	.18		
	รวม	46.73	254			
7. ด้านประสิทธิภาพในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.55	2	.77	4.29*	.02
	ภายในกลุ่ม	45.44	252	.18		
	รวม	46.99	254			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.20	2	.60	6.89**	.00
	ภายในกลุ่ม	22.01	252	.09		
	รวม	23.21	254			

8. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า โดยรวมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy}=.73$) กับการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน ในระดับค่อนข้างสูง

9. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม สามารถเรียงลำดับจากตัวแปรพยากรณ์ สูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านการมีจินตนาการ (X_1) ด้านการสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น (X_3) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_2) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 54 ($R^2=.54$) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.44 + .27X_1 + .20X_3 + .18X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .41Z_1 + .29Z_3 + .26Z_2$$

อภิปรายผลการวิจัย

สรุป

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามสถานภาพ เมื่อพิจารณาโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และการจำแนกตามขนาดโรงเรียน เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
2. การเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามสถานภาพ เมื่อพิจารณาโดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และการจำแนกตามขนาดโรงเรียน เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy}=.73$) ในระดับค่อนข้างสูง
4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์การสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน มีจำนวน 3 ด้าน สามารถเรียงลำดับจากตัวแปรพยากรณ์ สูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านการมีจินตนาการ (X_1) ด้านการสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น (X_2) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_3) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 54 ($R^2=.54$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การทำงานของผู้บริหารพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของตนเองอยู่เสมอและเน้นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน การจำแนกตามสถานภาพ เมื่อพิจารณาโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนได้รับการขับเคลื่อนในกรอบนโยบายเดียวกัน ทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกัน มีวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันที่ดี ครูจึงรับรู้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเชิงบวก จึงทำให้ความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับเดียวกัน ส่วนการจำแนกตามขนาดโรงเรียน เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การตัดสินใจ และการขับเคลื่อนนโยบายมากกว่าครู จึงรับรู้ว่าตนเองแสดงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับสูง ขณะที่ครูอาจประเมินจากพฤติกรรมที่ปรากฏในงานประจำวัน ความคาดหวังของครูที่มองว่าผู้บริหารโรงเรียนยังสามารถ พัฒนาได้อีก ส่งผลให้ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Akyürek & Karabay (2022) ที่กล่าวว่า ขนาดโรงเรียนและสถานการณ์การบริหารมีความแตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการรับรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจากมุมมองของครู โดยโรงเรียนขนาดใหญ่แสดงรูปแบบการนำที่มีความสร้างสรรค์มากกว่า

2. ผลการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสนับสนุนการทำงานของครูอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนางานทำให้ครูเกิดความผูกพันต่อองค์กร การจำแนกตามสถานภาพ เมื่อพิจารณาโดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมักมองภาพรวมในการบริหารจัดการ และบรรยากาศของโรงเรียนโดยรวม ขณะที่ครูรับรู้ความสุขผ่านการปฏิบัติงานจริงในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อติศักดิ์ ลาศรีทัศน์ (2564) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญขององค์กรโดยรวมทุกด้าน แต่ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะคำนึงถึงความสำเร็จของผู้เรียนเป็นสำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูจึงแตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามขนาดโรงเรียน เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อาจเนื่องมาจากบริบทการทำงานที่ไม่เหมือนกัน เช่น โรงเรียนขนาดเล็กแม้มีบรรยากาศใกล้ชิดและ

ผู้บริหารโรงเรียนดูแลทั่วถึง แต่จำนวนบุคลากรที่จำกัดทำให้ครูต้องรับหลายบทบาท จึงรู้สึกกดดันจากภาระงานมากกว่า ส่งผลให้ความคิดเห็นต่ำกว่าผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิกานต์ แสงดี (2566) ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมแนวคิดใหม่ การเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสนับสนุนการพัฒนา ศักยภาพของบุคลากร จึงก่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความไว้วางใจ และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ภายในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชารุณ เสงฆีกุล (2562) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่นในวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสุขในการทำงานของบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือพฤติกรรมที่ทำให้บรรยากาศการทำงานผ่อนคลาย ลดความตึงเครียด ซึ่งเอื้อต่อการสร้างองค์การแห่งความสุข และสอดคล้องกับแนวคิดของ Liang Meng, et al., (2024) ได้กล่าวว่า ยิ่งครูรับรู้ว่าผู้อำนวยการ ที่ส่งเสริม การพัฒนาอย่างเป็นระบบ ให้โอกาสอบรม พัฒนาตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยิ่งทำให้ความเป็นอยู่ที่ดีในการทำงานของครูสูงขึ้น

4. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการสร้างองค์การให้ความยืดหยุ่น และด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยตัวแปรทั้ง 3 ด้าน ร่วมกันทำนายอธิบายความแปรปรวนการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน ได้ร้อยละ 54 ($R^2 = .54$) แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสำคัญในการสร้างองค์การแห่งความสุขในโรงเรียน การมีจินตนาการที่ดีของ ผู้บริหารช่วยในการคิดค้นแนวทางใหม่ในการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ยืดหยุ่นและมีวิสัยทัศน์นั้น เป็นการเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวและการคิดริเริ่มในองค์กร สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน และการเรียนรู้ สามารถนำพา โรงเรียนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีความสุขผ่านการสร้างแรงบันดาลใจและการสนับสนุนให้บุคลากรมีการเติบโตทั้งในด้านอาชีพและความสุขส่วนบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ Vale, et. al (2025) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ของผู้นำและการยืดหยุ่น ในทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสุขในโรงเรียน การแสดงออกของผู้นำที่สนับสนุนการทำงานร่วมกันและการสร้างสภาพแวดล้อม ที่ดีส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและความสุขของครู การวิเคราะห์การพยากรณ์แสดงให้เห็นว่าวิสัยทัศน์ผู้นำและการทำงานร่วมกัน สามารถพยากรณ์ความสุขในโรงเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมบรรยากาศการเปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการจัดวงแลกเปลี่ยนอย่างสม่ำเสมอ และการสร้างพื้นที่ออนไลน์สำหรับแบ่งปันประสบการณ์ เพื่อสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือที่ทำให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งความสุข
2. ผลจากการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมการทำงาน โดยลดความกดดันจากภาระงานที่ไม่จำเป็นและสร้างพื้นที่ พักผ่อนในโรงเรียนควบคู่กับกิจกรรมดูแลสุขภาพจิต เพื่อให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ทำงานที่ปลอดภัย และช่วยให้นักบุคลากรมีความสุขยิ่งขึ้น
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า ด้านที่ส่งผล คือ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่น และด้านการมีวิสัยทัศน์ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ควรพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 3 ด้านนี้ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาองค์กรต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในองค์กรการศึกษาและส่งเสริมความสุขของครูในโรงเรียน เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความผูกพันในองค์กร
2. ควรมีการวิจัยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา นครพนม เพื่อเป็นประโยชน์ในการช่วยสร้างมาตรฐานและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรการศึกษา เพิ่มความเชื่อมั่นให้กับครู นักเรียน และชุมชน
3. ควรมีการวิจัยพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงาน เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงาน ช่วยลดความขัดแย้งภายในองค์กร

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วารุ เพ็งสวัสดิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาวิ อุดร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

รายการอ้างอิง

- กมลทิพย์ ใจเที่ยง. (2563). การบริหารองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร. Ithesis-ir. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2607/1/57252921.pdf>
- ชนิกานต์ แสงดี. (2566). การเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 [การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/5146/1/630620033.pdf>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- วิชากร เสงษ์ภูิกุล. (2562). ปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อความผูกพันองค์กรในบริษัท รับเหมามาตักแต่งภายในประเภทเฟอร์นิเจอร์ บิวต์อินแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. เสถียรวิทย์ปริทัศน์, 4(1), 135-150. <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/stw/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2568). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2568. <https://www.sesaonkp.go.th/archives/27273>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. สำนักนายกรัฐมนตรี. https://www.nesdc.go.th/wordpress/wp-content/uploads/2025/02/article_file_20230307173518.pdf
- อดิศักดิ์ ลาศรีทัศน์. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสุภาพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1. วารสารการบริหาร การศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(40), 257-267.

- Akyurek & Karabay. (2022). Developing Innovative School Leadership Scale and Teachers' Views on Innovative School Leadership. *Journal of Educational Leadership and Policy Studies*, 6(1), 1-20.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1352680.pdf>
- Meng, L., Chang, L., Sirivesmas, V. & Simatran, S. (2024). A study on Psychological Resilience and Mental Health of Vocational College Students in Henan Province of China: using Self-Efficacy as a Mediating Variable and Social Support as a Moderating Variable. *International College Krirk University*, 9(11), 1429-1439.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/274150/182707>
- Vale, A., Ribeiro, L. M., & Alves, J. M. (2025). Happiness in school organizations: The role of leadership (a scoping review). *Frontiers in Education*, 10, Article 1541533. <https://doi.org/10.3389/educ.2025.15415>